

V E R S E K.

IRTA

PETŐFI SÁNDOR.

1842 — 1844.

BUDÁN,

A MAGYAR KIR. EGYETEM BETŰIVEL.

—
1844.

Digitális hasonmás

Szerző: Petőfi Sándor

Cím: Versek. 1842-1844.

Megjelent: Buda, 1844. november 10.

Eme könyv eredetijének forrása: The British Library

Digitális képfeldolgozás: Péli Zoltán Gábor

Azonosító: DDE-PS-001P-TBL

Verziószám: v.1.0

www.pelzo.hu

1842.

HAZÁMBAN.

Arany kalászszal ékes rónaság,
Mellynek fölötte lenge délibáb
Enyelgve üz tündér játékokat,
Ismersz-e még?... o ismerd meg fiad!

Rég volt, igaz, midőn e jegenyék
Árnyékain utószor pihenék,
Fejem fölött mig őszi légen át
Vándor darúid V betűje szállt;

Midőn az ősi háznak küszöbén
A búcsu tördelt hangját rebegém;
S a jó anyának áldó végszavát
A szellők már régen széthordozák.

Azóta hosszú évsor született,
És hosszú évsor veszte életet,
S a változó szerencse szekerén
A nagy világot összejártam én.

A nagy világ az életiskola ;
Verítékemből ott sok elfolya ,
Mert olly göröngyös , olly kemény az ut ,
Az ember annyi sivatagra jut.

Ezt én tudom — mikép nem tudja más —
Kit ürömével a tapasztalás
Sötét pohárból annyiszor kínált ,
Hogy ittam volna inkább a halált !

De most a bűt , a hosszú kínokat ,
Mellyektől szívem olly gyakran dagadt ,
És minden szenvedés emléketét
Egy szent öröm könnyűje mossa szét ;

Mert a hol enyhe bölcsőm lágy ólén
Az anyatejnek mézét izlelém :
Vidám napod mosolyg ismét reám ,
Hű gyermekedre , édes szép hazám !

A DUNÁN.

Folyam, kebled hányszor repeszi meg
Hajó futása s dúló fergeteg!

S a seb mi hosszú és a seb mi mély!
Minőt a szíven nem vág szenvedély.

Még is, ha elmegy fergeteg s hajó:
A seb begyógyul, s minden újra jó.

S az emberszív ha egyszer megreped:
Nincs balzsam, melly hegeszsze a sebet.

KATONA BARÁTOMHOZ.

Katonának számüzött balvégzetem,
S kétszer élt a szép tavasz a ligeten —
A ligeten, oh de nem e szív fölött,
Míg sorsomnak rabbilincse megtörött.

Még is — bár a léleksujtó vész miatt,
Melly emésztő hatalommal rám szakadt,
Keservesen megsiratni van okom —
E két tavaszt megsiratni nem fogom.

Hű bajtárs, e két diszetlen kikelet
Tőn enyémmé mindörökre tégedet;
S nem két évet, volna kettő életem:
Érted adnám mind a kettőt szívesen.

Én tudom, mit érsz te nékem, jó barát!
Jó, minőt az isten többé sohsem ád;
Te valál, ki vélem híven felezéd
A nyomornak végső falatkenyerét.

E falattal nekem adtad lelkedet,
E falattal lelkünk összekötöttetett;
És nincsen hely, nincs erőszak, nincs idő,
Szent frigyünk szép kötelét eltéphető.

S a mint nincs hely, sem erőszak, sem idő,
Szent frigyünk szép kötelét eltéphető:
Nincs is ember, a ki olly két szívre lel,
Melly egyezzen, mint egyez e két kebel.

Minket egy sors fondor kénye hányt, vetett,
Minket egy csillagnak fénye vezetett,
Még szerelmet is egy lénynek áldozánk —
Neked éltünk, érted égtünk, jó hazánk!

Oh, midőn a két közember homlokát
Néma bánat mély redői ránczolák:
A ki látta, nem gondolta, jól tudom,
Hogy keservünk téged gyászol, drága hon!

És ha néha jobb időkből a pohár
Bútemetni köztünk kézről kézre járt:
Ott is a hon éltetését zengte szánk,
Ott is a hon megvetőit átkozánk.

Messze vagy most, messze tőlem, jó barát!
De ne nyomd el a reménynek szép szavát,
Melly hitetve sűgja, hogy megjő a kor,
A hol ajkunk csókja ismét összeforr.

S él az isten, s tudni fogja, hogyha él:
Mit szenvedtem, s te bajtárs, mit szenvedél;
Él az isten, a ki annyi bánatért
Tán megadja akkor a várt pályabért.

KÉT VÁNDOR.

Honán kül a fiú ,
Honában a patak
Magas hegyek között
Együtt vándorlanak.

De míg az ifju megy
Csüggedt lépésivel ,
Sziklákon a patak
Gyorsan sikamlik el;

S az ifju ajkain
Míg néma csend honol ,
Az illanó vizár
Vig hangokat danol.

A hegysor elmarad ;
Az ifju s a patak
Sík róna térein
Tovább vándorlanak.

De, ifju és patak!
Olly gyorsan szerepet
A róna térein
Miért cseréltetek?

Hallgatnak a habok,
S ballagva lejtnek,
Míg gyors szökés között
Az ifju dalt zeneg.

Az elnémult patak
Honát vesztette el;
A dalra kelt fiú
Ismét honára lel.

A BOROZÓ.

Gondüző borocska mellett
Vígan illan életem ;
Gondüző borocska mellett ,
Sors , hatalmad nevetem.

És mit ámultok? ha mondom ,
Hogy csak a bor istene ,
A kit én imádok , a ki
E kebelnek mindene.

És a bor vidám hevében
Fütyentek rád , zord világ !
Szívemet hol annyi kínnak
Skorpiói szagaták.

Bor taníta húrjaimra
Csalni nyájas éneket ;
Bor taníta elfeledni ,
Csalfa lányok , titeket.

Egykor majd borocska mellől
A halál ha űzni jő:
Még egy korty — s nevetve dülök
Jégöledbe, temető !

FURCSA TÖRTÉNET.

„Öcsém uram, vigyázzon magára....
Vagy inkább az oldalbordájára ;
Fiatal is szép is a menyecske —
Ugy segéljen, kutya van a kertbe.“

„Bátyám uram, mit nem kell hallanom?
Szomorú az eset, ha úgy nagyon ;
No de míg másnak fúja kását,
Meg ne égesse a maga száját.“

„Öcsém uram ! mit gondol, az égre?
Az én öregem ezt már túllépte....“
„Hja, a sötét vén kecske is megnyalja.
Hanem ez csak úgy van mondva, tudja“

Igy az agg szomszéd jó indulatja
Öccse urát gyakran látogatja ;
S sohsem hiányzik illetően leczke :
Fiatal is szép is a menyecske.

Történik, hogy a jó szomszéd bátya
Öcscs' urától elmarad sokára.
Megtudni, hogy mi ennek az oka,
Öcscse ura hozzája ballaga.

S aközben, hogy ballagott hozzája,
Már készült is erősen reája,
Mit feleljen? ha majd szól a leczke:
Fiatal is szép is a menyecske.

De most ez egyszer a szomszéd bátya
Jó tanácsával elő nem állá;
Hanem, ülén a kemencze mellett,
Nagy szomorún ilyen szókat ejtett:

„Öcsém uramnak igaza vala,
Mikoriban azt mondotta, hogy a.....“
S felsikolt felesége magzatja,
S a jó öreg — mit tegyen? — ringatja.

ELSŐ SZEREPEM.

Szinészszé lettem. Megkapám
Az első szerepet,
S a színpadon először is
Nevetnem kellett.

Én a szerepben jó izűn
S szívemből neveték;
Pályámon, oh ugy is tudom.
Leend ok sírni még.

VADONBAN.

Éj leng alá a mély vadonra,
S az út majd jobb-, majd balra tér;
Lépteim bolyongva tévedeznek —
Ki lesz előttem hű vezér?

A menny ivén ugyan fölöttem
Ragyognak égő csillagok,
De vajh talál-e célra pályám,
Ha lángjaiknak hinni fog?

Az égi fények ezredénél
A lyányszem tündöklőbb vala,
S még is, ki hittem sугarának,
Hajh engem még is megcsala!

FELKÖSZÖNTÉS.

Miljom átok! bort a billikomba,
Részegítő, lánghullámu bort!
Melly keservet és bút martalékul
A felejtés örvényébe hord.

Bort öblébe váltig a kehelynek,
Bort élémbe szakadatlanúl!
Ide nézzen a puszták homokja,
És ha nem tud inni, megtanúl.

Kedvben ég e csont velője már is,
És eremben a kék habja forr;
Idv neked, te mámorok homálya!
Idv neked, te mámor anyja, bor!

Hah, e kancsó a mesés világnak
Feneketlen hordaja talán?
Bort belé! mert nem szívelhetem, ha
Pusztá szájával ásítóz reám;

Bort belé! hogy felköszöntsön ajkam —
Éljen a nemes keblű barát,
Ki, midőn a vész harangja zúgott,
Szent hűséggel nyujtá jobb karát;

Éljen a világ dicső folyása....
És az élet.... és a szép világ....
S az igazság védpalástja, melly az
Üldözöttek menedéket ad;

Éljen a szív biztató vezére,
A varázsdalt pengető remény;
Éljen a menny, a pokol és minden,
Minden éljen.... oh csak veszszek én!

DISZNÓTORBAN.

Nyelvek és fülek.... csend,
Figyelem!
Szóm fontos beszédre
Emelem.

Halljátok, mit ajkim
Zengenek;
Egyszersmind az ég is
Hallja meg.

Hosszan nyuljon, mint e
Hurkaszál,
Életünk rokkáján
A fonál.

Valamint e sültre
A mi szánk:
Mosolyogjon a sors
Szája ránk;

S pályánk áldásával
Öntse le,
Mint e kását a zsír
Özöne.

S életünk fölé ha
A halál
Romboló torát meg-
Úlni száll:

Egy gömböcz legyen a
Magas ég,
És mi a gömböczben
Töltelék!

NÉPDALOK.

I.

Mi haszna, hogy a csoroszlya
Az ugart fölhasogatja?
Hogyha magot nem vetsz bele,
Csak kóróval leszen tele.

Hejh kis leány, pillantatod
Mélyen a szivembe hatott;
Mint a földet a csoroszlya,
Azt keresztülhasogatta.

De hiába hasogatta,
Azért csak bú terem rajta!
Ültesd bele szerelmedet,
Ugy nő rózsza tövis helyett.

II.

Járnak, kelnek sokan zöld erdőben;
Vagyon a nap épen lemenőben.
Rózsákat fest utósó sugára
Dombtetőre, lombok sudarára.

De veszik ők mind ezt csekélyebbnek,
Semhogy rajta megörvendezzenek;
Párosult két vad galamb bűgása —
Ebben fakad örömük forrása.

Járok, kelek én is zöld erdőben.
Nap lementén van gyönyörűségem,
Nap lementén, nap piros sugarán,
A mint játszik a lombok sudarán.

Csak ne volna galambok bűgása —
Ebben fakad bánatom forrása;
Mert ha látom szép páros voltokat,
Megsiratnom kell árva magamat.

III.

Hortobágyi kocsmárosné, angyalom!
Tegyen ide egy üveg bort, hadd iszom;
Debreczentől Nagy-Hortobágy messze van,
Debreczentől Hortobágyig szomjaztam.

Szilaj nótát füttyörésznek a szelek,
Lelkem, testem majd megveszi a hideg;
Tekintsen rám, kocsmárosné violám!
Fölmelegszem kökényszeme sugarán.

Kocsmárosné, hejh hol termett a bora?
Savanyú, mint az éretlen vadalma.
Csókolja meg az ajkamat szaporán,
Édes a csók, megédesül tőle szám.

Szép menyecske.... savanyú bor.... édes csók....
Az én lábam ide s tova tántorog;
Öleljen meg, kocsmárosné édesem!
Ne várja, míg itt hosszában elesem.

Ejh galambom , milyen puha a keble !
Hadd nyugodjam csak egy kicsit fölötte ;
Úgy is kemény ágyam lesz az éjszaka ,
Messze lakom , nem érek még ma haza.

1845.

TÁVOLBÓL.

Kis lak áll a nagy Duna mentében ;
Oh mi drága e lakocska nékem !
Könnyben úszik két szemem pillája ,
Valahányszor emlékszem reája.

Bár maradtam volna benne végig !
De az embert vágyai vezérlik ;
Vágyaimnak sólyomszárnya támadt ,
S oda hagytam őslakom s anyámat.

Kínok égtek a szülőkebelben ,
Hogy bucsúmnak csókját rá leheltem ;
S kinja lángi el nem aluvának
Jéggyöngyétől szeme harmatának.

Mint ölelt át reszkető karával !
Mint marasztott esdeklő szavával !
Oh , ha akkor látok a világba :
Nem marasztott volna tán hiába.

Szép reményink hajnalcsillagánál
A jövődő tündéerkert gyanánt áll;
S csak midőn a tömkelegbe lépünk:
Venni észre gyászos tévedésünk.

Engem is hogy csillogó reményem
Biztatott csak, minek elbeszélnem?
S hogy mióta járom a világot,
Bolygó lábam száz tövisre hágott.

.....Szép hazámba ismerősök mennek;
Jó anyámnak tőlök mit izenjek?
Szóljatok be, földiek, ha léssen
Útazástok háza közelében.

Mondjátok, hogy könnyeit ne öntse,
Mert fiának kedvez a szerencse — —
Ah, ha tudná, milly nyomorban élek,
Megrepedne a szive szegénynek!

AZ ÉN MÁTKÁM.

Istenem, be várva várom
Azt az órát, a midőn,
Kit nekem rendelt a végzet,
A leány ölembe jön.

És ugyan ki és minő lesz
Majd az én szerelmesem?
Ugy sovárgok tudni, mint még
Nem sovárga senki sem.

Szőke, barna lesz-e fürte?
Szeme kék vagy fekete?
Felnyló-e, mint a czédrus,
Gömbölyű-e termete?

Szép a szőke, szép a barna,
Mind a kettő szép, ha szép;
Hátha még a bájjal aztán
A jóság is frígybe lép!

Isten , illyet adjsza nékem ,
S nem bánom — csak illyet adj —
Akár szőke , akár barna ,
Akár kicsiny , akár nagy !

DÍNOMDÁNOM.

Hegedűszó, furulyaszó, czimbalom.....

Van-e még, kit a búbánat terhe nyom?

A kinél van, igazítsa el a bút,

Nehogy neki mutassuk meg, hol az út?

A búbánat gonosz vendég, rossz madár,

A kebelbe életet, vért lopni jár.

A búbánat szívet rágó ürgefi;

Borral lehet, borral kell kiönteni.

A bor éleszt, a bor éget, mint a csók —

Csókot, lyányka, hosszut, édest, lángolót!

Csókod lángja, mint a napfény, mennyei,

Melly az élőfán a lombot neveli.

Lombon fakad, lombon fejlődik a virág,

Lomb ne'kül, virág ne'kül mit ér az ág?

Hogyha pusztán s szárazon a törzsök áll,

Hamar éri a sodró vész, a halál.....

Hah halál, te nagy kérdésjel, melyre még
Nem felele sem idő, sem bölcsesség,
Mivel áldasz, mivel versz a sír után?
Van-e ott is élet és bor és leány?

Mit törődöm, mit tünődöm még sokat!
Élek most, és ölelem, mi élvezet ad;
S mi ad élvezet, hogyha nem bor és leány?
Éljen a leány, éljen a bor... húzd, cigány!

JÖVENDÖLÉS.

„Mondád, anyám, hogy álmainkat
Éjente festi égi kéz ;
Az álom ablak, mellyen által
Lelkünk szeme jövőbe néz.

Anyám, álmodtam én is egyet,
Nem fejtenéd meg, mit jelent?
Szárnyim növének, s átröpültem
A levegőt, a végtelent.“

„Fiacskám, lelkem drága napja,
Napomnak fénye! örvendezz ;
Hosszúra nyujtja élted isten,
Álmodnak boldog titka ez.“ —

És nőtt a gyermek, lángra lobbant
Meleg keblén az ifjukur,
S a dal malasztos enyh a szívnek.
Midőn hullámzó vére forr.

Lantot ragadt az ifju karja ,
Lantjának adta érzetét ,
S dalszárnyon a lángérmények
Madárként szálltak szerteszét.

Égig röpült a bűvös ének ,
Lehozta a hír csillagát ,
És a költőnek sугarából
Font homlokára koronát.

De méreg a dal édes méze ;
S mit a költő a lantnak ad ,
Szívének mindenik virága ,
Éltéből egy egy drága nap.

Pokollá lett az érzelemláng ,
És ő lángban martalék ;
A földön őt az életfának
Csak egy kis ága tartja még.

Ott fekszik ő halálos ágyon ,
Sok szenvedésnek gyermeke .
S hallá , mit a szülő bús ajka
Kínjának hangján rebege :

„Halál, ne vidd el őt karomból,
Ne vidd korán el a fiut;
Soká ígérte őt éltetni
Az ég... vagy álmunk is hazud.....“

„Anyám, az álmok nem hazudnak;
Takarjon bár a szemfödél:
Dicső neve költő fiadnak,
Anyám, soká, örökkön él.“

L NÉ.

Én alkotóm ! mindenható vagy :
Hozd vissza a pillantatot ,
Midőn e hölgy a szerelemnek
Első tüzére gyúladott ;
Midőn ajkán a vallomásnak
Első , szent hangja reszkete ,
S ott én legyek , kit csókra hí föl
Édes kedves tekintete !

S mit adjak érte?.... E husz éves
Életnek vedd el tavaszát ,
A szép remények tündérföldét ,
Mit lelke a jövőben lát ;
S ha nyílik út embernek égbe ,
És idvességet osztasz ott :
E túlvilági idvességből
Végy el egy drága századot !

HALÁLVÁGY.

Sírt nekem , sírt és koporsót ,
Mélyen fekvőt föld alatt !
Hol nem élnek érzemények ,
Hol nincs többé gondolat.

Oh fej , oh kebel , te kettős
Átok életem felett !
Mért kinezni lángcsapásu
Ostorokkal engemet ?

Mért a vágy e lázas agyban ,
Szállni csillagok fölé ?
Hogyha őt a sors haragja
Földön csúszeni rendelé.

Vagy ha száll e vágyak szárnya ,
Mért nincs rajta égi toll ?
Melly vigyen , hol a magasban
Halhatatlanság honol ?

És ha puszta nekem idvben
E világ, mért a kebel?
Megteremtve, hogy lakóul
Örömet fogadjon el.

Vagy ha van szív, melly a kézben
Föllobogva érzene,
Mért reám e jégtekintet?
Boldogságnak istene!

Sírt nekem, sírt és koporsót,
Mélyen fekvőt föld alatt,
Hol nem élnek érzemények,
Hol nincs többé gondolat.....

FARKASKALAND.

„Pajtás, te ettél, véres a fogad ;
S mi szenvedünk éhségi kínokat.

Mogorva a tél, puszta a határ ;
Rajt a vihar légharipája jár,

Csak ember és állatnak nincs nyoma....
De most beszélj: hol volt a lakoma ?“

Igy kérdi társát a farkassereg,
Kit érkezéskor idvezeltének.

A jóllakott nem késik szólni,
És tőle illy beszédet hallani :

„Ott a vityilló pusztaközepen.
Él a juhász és felesége benn.

A ház mögött pedig terül az ól,
Honnan juhoknak bégetése szól.

E lakhoz éjszakának idején
Két utazó suhant. Egy úrfi s én.

A pásztornéra titkon foga fájt
Az úrfinak, s én éhezém a nyájt.

Ott sompolygott ő a kunyhó előtt.
Juhot nem kaptam én... megettem őt.“

PÁLNAPKOR.

Itt van a tél, a hideg tél
Közepe,
Zúgolódik az idő kinn
Ízibe.

Zúgolódjék! egyéb dolga
Nincs neki;
Úgy akarja, hagyjuk kedvét
Tölteni.

Hisz nekünk ez úgy sem árthat,
Igaz-e?
Meg nem fázunk — jó meleg van
Ide be.

A kandallón pattog a fa,
Ég a tűz,
S a kulacsnak kotyogása
Fagyot úz.

Hát a csók piros menyecskék
Ajakán ?
Az hevíti ám az embert
Igazán !

Háborogj hát, istenadta
Ideje !
Föl sem vesszük.... víg barátim,
Igaz - e ?

MATILDHOZ.

Mért vagy hozzám olyan idegen?
Mért tekintesz rám oly hidegen?
Hidegen, mint téli napsugár,
Mellynek mosolya is fagygyal jár.

Be sokat szeretnék mondani,
S alig merlek megszólítani;
Alig merlek nézni, hejh pedig
Elnéznék világ végeig!

Emelj föl magadhoz engemet,
Fogadd el neked szánt lelkemet,
Annyibul ha megérdemli tán:
Hogy szeretni képes igazán.

Oh, szerelmem forró szerelem,
Forróbb, mint a dél nyárközepen;
Ha a nap illy tüzzel sütne ránk,
Rég elégett volna a világ.

ÉN.

A világ az isten kertje;
Gyom s virág vagytok ti benne,
Emberek!

Én a kertnek egy kis magja,
De az úr ha pártom fogja:
Benne gyom tán nem leszek.

Tiszta e kebelnek mélye;
Égi kéz lövelt beléje
Lángokat.

És a lángok szűzen égnek
Szent oltárúl az erénynek
El nem romlott szív alatt.

Nem építetek sors kegyére,
Tűrök, mit fejemre mére,
Jót, roszt;
Mit ma ad, elveszi holnap;
Majd megadja, a mit elkap —
Jellemképe változat.

Mint a róna, hol születtem,
Lelkem útja tetteimben
Egyenes;
Szavaimmal egy az érzet,
Czélra jutni álbeszédet
Tétovázva nem keres.

És az ég szivem földébe
Drága fátat ülteté be,
Szerelem!
Koszorúba füzöm ágit,
Koszorúm szerény virágít
A hazának szentelem.

BARÁTIMHOZ.

Nos, fiúk, nem szólt a szarka
Házfödélteken?
Vagy ki álmodá meg, hogy ma
Vendégtek leszen?

De mi a kő! mért e hosszú
Méla bámulás?
H'sz' én vagyok, ha nem csalódom,
Én és senki más.

Vagy feledve már talán a
Régi jó barát?
Nem hihetem, hogy reátok
Illenek e vád.

A szövetség, mellynek szála
Minket összefont,
Áll, a mig csak vért bir a szív
És velőt a csont.

No de kissé meglepett tán
Jöttöm, úgy-e bár?
Hja, öcséim, velem a sors
Furcsa tánczot jár.

Köztem s közte folyton folyva
Tart a háború,
S majd lenyom, majd, mint a pelyhet,
Végtelenbe fú.

De azért nem csüggedünk ám,
A ki lelke van!
Szembeszállok ő kelmével
Bátran, szilajan.

S tán ha látja sors komám, hogy
Csüggedés nem ért:
Egykor annál bőkezűbben
Nyujtja majd a bért.....

Eh, de mit most okoskodni!
Csapjatok kezet;
Jó barát markába csapni
Kedves élvezet.

S mely bennünket illy váratlan
Együvé hozott,
Áldomással innepeljük
A pompás napot!

SZEGET SZEGGEL.

Jaj, a hátam , jaj , a hátam

Oda van!

Szomszéd bácsi kiporozta

Csúfosan.

Átkozott a görcsös füttykös

Somnye!e!

Melylyel engem olly pogányul

Csépele.

Mért is tart hát kertet s benne

Körtefát?

És az isten rá gyümölcsöt

Minek ad?

Csábitólag kandikált a

Körte rám;

Csábja!t ki már sehogysem

Állhatám.

Átugortam a palánkon —
Átesém!
Hogy megingott bele májam
És vesém.
S nem elég ez; szomszéd bácsi
Rajta kap,
S akkor jött még a valódi
Haddelhadd.

Én teremtem! mért is értem
E napot?
Megrakott, hogy minden csontom
Ropogott.
Nesze, monda, nesze másik,
Harmadik!
És a mindentudó tudja,
Hányadik.

Jelen volt a holdvilág a
Lakzinál;
Búsan nézte: szomszéd bácsi
Mit csinál.
Fellegekből vett magára
Gyászmezet,
És megosztva szenvedésem
Könnyezett.

Ő, csak ő nem könyörüle
Egyedül;
Három a táncz! monda, s egyre
Hegedült, —
Hegedült a bottal hátam
Közepén,
Keservesen, siralmasan
Jártam én.

....De 'szen jól van! kiheverem
Én e bajt,
S visszakapja még a kölcsönt,
Vissza majd.
Tudjuk, hányat vert az óra,
Tudjuk ám!
Őn is rak a tüzre roszt, fát,
Bácsikám.

Ablakunkhoz estenként mért
Sompolyog?
Vettem észre, hányadán van
A dolog.
Más szemében ő a szálkát
Magleli,
S az övében a gerendát
Feledi.

A deákné vászonánál
Ő se' jobb :
Engem dönget a lopásért
S szinte lop ;
Lopni jár ő , csókot lopni
Nénihez ,
Míg anyánk a bibliában
Leveléz.

Tegye lábát ablakunkhoz
Ezután :
Fogadom , nem nézek által
A szitán.
Megugratni vagy anyánkat
Hívom át ,
Vagy leöntöm dézsa vízzel
A nyakát !

ÉLŐ HALOTT.

Egem ki nem derül,
Ha jó a kikelet;
Egem be nem borúl,
Ha látom a telet.

Mint őszi alkonyon
A félhomályu köd,
Fásult egykedvűség
Mereng szivem fölött.

Ellenség, jó barát,
Végeztem veletek;
Senkit nem gyűlölök,
Senkit nem szeretek,

Nincs semmi örömem,
Nincs semmi bánatom;
Érzelmim, vágyaim
Mind, mind elaltatom.

Ohajtásim közül
Ébren csak egy marad:
Aludjam én.... minél
Elébb.... a föld alatt.

TEMETŐBEN.

Fölhangolom olykor a lant idegeit,
Megzengeni téged, o kellemes élet!
— Mert kellemes az, noha sok sebet ejt,
És rengetegekbe nem egy uta téved.

De bármi magasra törekszik a dal,
Bármint csalogassam az életi mézzel:
Mélázva örömtelen hangjaival
Mindenkor a sírban, a sírban enyész el.

Kívánatos a tavasz éke nekem,
Indúlok is olykor örülni virághoz;
S míg kertbe röpíti sugárit a szem,
Lábam temetői kereszték alá hoz.

Itt élek a szív komoly álmainak
A halk temető morajatlan ölében;
Ákácjai lombja rezegve inog,
Hintázza az est fuvalomja szelíden.

A szobrok a domboru hant elején
Mindannyi betűi egy isteni lapnak ;
Nagy gondolatit mikor olvasom én :
A sírba , a sirbul az égbe ragadnak.

Bús , tompa harang konog a faluban.
Új gödröt amott komor emberek ásnek.
Gyászhanga kíséri ahítatosan
A holtat honához a hamvadozásnak.

Sejtése szivemnek aligha csaland :
Nem messze lehet keze már az időnek ,
Melly engem is ágyba tesz itten alatt ,
S szememre halál örök álmai jőnek.

Isten neki ! üssön , ha ütnie kell ,
Melly pályafutásom elállja , az óra ;
Létem fonalai , szakadozzatok el ,
Társim , bucsucsókot a hervadozóra

S mit sorsom elérni nem engede , nem !
Bár vágyaimon koszorúba szövődék :
Isten veled , égi virág... szerelem !
S föld hajnali csillaga , napja... dicsőség !

MEGÚNT RABSÁG.

Mindent elkövettem,
A mit lehetett,
Jó remény fejében,
Hogy majd megszeret.

Féktelen, szilaj volt
Lelkem, mint a tűz,
Mellyet a szél meggyúlt
Háztetőkön úz;

És lettem szelíd láng,
Min melegszenek
Őszi estén békés
Pásztoemberek.

Voltam mélybe omló
Bérczi zuhatag,
Habjaim robajjal
Szakadoztanak;

S lettem méla csermely,
Halk, morajtalan,
Kedvemet lelő a
Part virágiban.

Voltam sziklahomlok,
Zordon és magas,
Hol lakott mennydörgő
Villám s büszke sas;

S lettem völgy ölébe
Rejtezett berek,
Mellyben csalogányok
Búja kesereg.

Voltam.... mi nem voltam!
Mivé nem levék!
És a lányka most is
Csak a régi még.

Nem, tovább nem üzöm!
Mert ez drága bér;
Tán illy áldozattal
A díj föl sem ér.

Szerelem, lerázom
Fölvett lánczodat,
Kedves láncz, igaz, de
Még is láncz marad.

Most hát lelkem, repdess
Régi szárnyadon,
Merre a szabadság
Végtelenje von!

LOPOTT LÓ.

Mint a porszem szélvész
Fuvatán,
Röpül a legény gyors
Paripán.

„Honnan, atyafi, olly
Hevenyén?”
„Pusztáról csikóval
Jövök én.

A nyerítő ménes
Ott legel;
Pej csikómat onnan
Loptam el.

Túri vásár nincsen
Messze már;
Szegény legény oda
Lovon jár.“

„Ejh, nem úgy, jó földi,
Nem úgy ám!
Adja kend csak vissza
Paripám.

Enyém a ménes, melly
Ott legel.
A csikót kend tőlem
Lopta el. —

De szavára nem hajt
A betyár;
Ő kegyelme már jó
Tova jár.

Még is a gazdának
Vigaszul,
Hátrafordulván, így
Válaszol:

„Föl se vegye kárát,
Gazd' uram;
Hiszen úgy is elég
Lova van.

Hejh , csak egy szivet bírt
E kebel —
Azt is a kend lyánya
Lopta el.“

SZEMREHÁNYÁS.

Már ezt föl nem tettem rólad,
Szív barátom!
Te ugyan derék legény vagy,
A mint látom.

Oh te szív, te szív, te csalfa,
Háladatlan!
Szólj: ki véde annyi baj közt
Szakadatlan?

Sorscsapási buzogányok
Súlya ellen,
Mondd, ki őrze? mondd, ki óva?
Nemde mellem?

Lám, e mellnek bizton voltál
Rejtekében,
Bekeríte csontfalával
Bástyaképen.

S ím , hogy fordult most a koczka ,
S a szerencse
Kis szeszélye víg ajakkal
Rád köszönte :

Mostan — ahha , háladatlan ! —
Örömedben
Háborogva , zajgva tombolsz
Őröd ellen.

Égsz , dagadsz.... alig hogy bírom
E keresztet!....
Mellemet majd meggyújtod , majd
Megrepszted.

KÖRDAL.

Bús az ember, ha nincs kedve ;
Borba van a kedvmag vetve.
Hát azért iszunk mi mindig ,
Meg sem állunk tíz , husz pintig.

Van minékünk pinczénk , házunk ,
Mindazáltal itt tanyázunk ,
Itt tanyázunk nap hosszában ,
Itt tanyázunk a kocsmában.

Itt tanyázunk , mert van nékünk ,
Mert van nékünk feleségünk .
Nyelves , szájas mind az asszony ;
Rá az ember hogy hallgasson ?

Van minékünk egy kis pénzünk ,
De a pénzre mi nem nézünk ;
Úgy is holtig él az ember ,
Költeni ha mer , ha nem mer.

Hát azért csak iddogálunk,
Míg fel nem kötik az állunk,
Iddogálunk nap hosszában,
Iddogálunk a kocsmában.

AZ UTÓSÓ ALAMIZSNA.

A költő és a sorsharag
Egy anyaméhből született;
Ikertestvérek voltak ők,
Együtt bolygák az életet.

Fa, mint most, akkor is virúlt,
Árnyában sok megnyúgodott;
De használt a költőnek is:
Ágáról tört koldúsbótót.

S ezek valának társai:
Koldúsbót és a sorsharag;
Elhagyja minden hűtlenül,
Csak e kettő, mi hű marad.

És lantja! lantja hova lőn?
Hisz a költőnek lantja van.....
Igen bizony, volt lantja is,
Melly zenge bűvösbájosan.

Megpenditette húrjait
Mennydörgő éjben egykoron,
S a mennydörgésnek ágyuja
Elszenderült e hangokon.

S az ég, a barna, haragos,
Midőn danáját hallaná:
Feledni kezdé a boszút,
S csillagmosolyal néze rá.

És a költő megéhezett,
És emberek közé mene.
Tudá: az emberszív kemény;
De vélte: lágyit a zene.

S melly a vihart elaltatá,
És földeríté az eget,
Elandalító hurjain
Az ének újra zenegett.

De mellyet ég, vihar megért,
A dalt ember nem érti meg....
És ím a lant elszégyenül,
S fájdalmában ketté reped. —

Ez volt a lant története.
A költőből tovább mi lett?
Soká nyögé — nem tudni, hol? —
Az inségterhes életet.

Egy újabb nemzedék előtt
Évek multán megjelenék.
Nem őszült ő meg... fürtjeit
A gond, a bú kitepte rég.

„Egy két garast, egy két garast!“
Halk hangja így esedeze ;
S mint szélringatta száraz ág,
Remegve nyúlt ki két keze.

A részvét megkérdezte őt :
„Ki vagy, nyomornak embere !
Kit sujtoló istenharag
Illy könnyöretlen megvere?“

S nevét elmondja, s újra esd :
„Egy két garast....“ — „Megállj, jövel,
Örök dicsőség gyermeke !
A bőség szarva földjön el.

Neved ragyog , miként az ég
Csillagsugáros éjfelen ;
Melly egykor árván hangozék ,
Bámulja lantod a jelen.

Jövel tehát! jövel, cserélj
Bársonyt e koldusrongy helyett ;
Borostyán koronázza főd ,
Dús asztalnál legyen helyed!

„O szép beszéd.... o köszönet!
De én semmit sem éhezem ,
És nincsen is szükség reá ,
Hogy elcseréljem rongyomezem.

És a borostyán.... oh mi szép,
Mi jó lehet lángifjunak ;
De száraz törzsön a galyok
Többé meg nem fogamszanak.

Hanem ha dobsz egy két garast:
Fogaddsa hálaszózatom ;
Mert pénzre vár az asztalos....
Koporsómat csináltatom.“

MERENGÉS.

Jó Petőfi, te sem félhetsz,
Hogy két vállad valahogy
A szerencse áldásának
Nagy terhétől összerogy.

Adománya mindössze is
E lantocska és a dal,
Mit belőle búsan, vígan
Érzelmid játéka csal.

Hátha így találna szólni
Egy tündérvilági hang:
„Nos, fiam, mi kell? jó kedvem
Íme mindent megadand.“

Mondaná, hogy: „Rád ruházom
A bűbájt, a varázst,
Daljaid, mivé kívánod,
Azzá testesülni lásd.

Hogyha kell hír : minden hangod
Egy borostyángaly legyen ,
Mig Petrarca koszorúja
Nem vet árnyat fűrtiden.

— Hisz Petrarca és Petőfi
Félig-meddig már rokon ;
Annál inkább osztozhatnak
A borostyánlombokon. —

Hogyha kincs kell : mind megannyi
Gyönggyé válik éneked ,
Mígnem gyönggyel rakhatod ki
Gombod , sarkantyúszeded.“

Mit felelnél mindezekre ,
Mit felelnél , jó fiú ?
Tudom én szived bibéjét ,
Tudom , a szél honnan fú.

Te bizony csak ezt felelnéd :
Szép a hír , és jó a kincs ;
És hogy őket ne kivánnám ,
Abból ugyan semmi sincs.

De ha már ezermesterré
Engeded, hogy válhatom :
— Van a hírnél, van a kincsnél
Egy igézőbb hatalom ;

Mint csillagfüggés az égen ,
Változatlan, végtelen ,
Úgy függ rajta és csak rajta
Vágyban égő kebelem! —

Hadd legyen hát egy lép vessző ,
Egy kalitka énekem ,
S a legszebb madárt.... egy lyányka
Szívét fogja meg nekem.

NÉPDALOK.

I.

Érik a gabona ,
Melegek a napok ,
Hétfőn virradóra
Aratásba kapok.

Érik szerelmem is ,
Mert forró a szívem ;
Légy te aratója ,
Édes egyetlenem !

II.

Ki vagyok én? nem mondom meg;
Ha megmondom: rám ismernek.
Pedig ha rám ismernének,
Legalább is felkötnének.

Nincs a fokos a kezemben,
Hogyha kéne verekednem;
Nyerges lovam messze legel,
Nem t'ok futni, ha futni kell.

Hogy is tudnék futni mostan?
Mikor a fejem tele van;
Nem csak fejem, de szívem is —
A bor meg a leány hamis.

Ha elhagyom galambomat,
Kialuszom mámoromat,
S rajtam ütnek a hadnagyok:
Majd megmondom, hogy ki vagyok!

III.

Lánggal égő teremtette!
Nagy a harag a szívembe';
Úgy háborgok, úgy hánykodom,
Mintha volnék a Balaton.

Viszontagság az életem,
Ezer bajba keveredem,
Hogyha leányszemem volna,
Egy pár kendőt tele sírna.

Eh, a sírás nem kenyerem!
Kinek tetszik, pityeregjen.
Én egy nagyot káromkodom,
Úgy csillapul a haragom.

IV.

Befordúltam a konyhára,
Rá gyujtottam a pipára....
Azaz rá gyujtottam volna,
Hogyha már nem égett volna.

A pipám javában égett,
Nem is mentem én a végett!
Azért mentem, mert megláttam,
Hogy odabenn szép leány van.

Tüzet rakott eszemadta,
Lobogott is, a mint rakta;
Jaj de hát még szeme párja,
Annak volt ám nagy a lángja!

Én beléptem, ő rám nézett,
Aligha meg nem igézett!
Égő pipám kialudott,
Alvó szívem meggyúladott.

V.

A szerelem, a szerelem...
A szerelem sötét verem;
Bele estem, benne vagyok,
Nem láthatok, nem hallhatok.

Őrizem az apám nyáját,
De nem hallom a kolompját;
Rá rá megy a zöld vetésre,
Hejh csak későn veszem észre.

Tele rakta édes anyám
Eleséggel a tarisznyám;
Elvesztettem szerencsésen,
Lesz módom a böjtölésben.

Édes apám, édes anyám,
Ne bizzatok most semmit rám,
Nézzétek el, ha hibázok —
Tudom is én, mit csinállok!

VI.

A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyílják, ha jön a szép kikelet;
Kikelet a lány, virág a szerelem,
Kikeletre virítani kénytelen.

Kedves babám, megláttalak, szeretlek!
Szeretője lettem én szép lelkednek —
Szép lelkednek, melly mosolyog szelíden
Szemeidnek bűvösbájos tükrében.

Titkos kérdés keletkezik szivemben:
Mást szeretsz-e, gyöngyvirágom, vagy engem?
Egymást üzi bennem e két gondolat,
Mint őszszel a felhő a napsugarat.

Jaj ha tudnám, hogy másnak vár csókjára
Tündér orczád tejben úszó rózsája:
Bujdosója lennék a nagy világnak,
Vagy od'adnám magamat a halálnak.

Ragyogj reám, boldogságom csillaga!
Hogy ne legyen életem bús éjszaka;
Szeress engem, szívem gyöngye, ha lehet.
Hogy az isten áldja meg a lelkedet.

VII.

Nem megyek én innen sehova ,
Noha sorsom itten mostoha ;
Hátha volna még mostohább is ,
Nem maradnék - e itt tovább is ?

Nagyon kedves nekem ez a hely ;
Elmegy majd a tavasz, menjen el ,
Elmehet a nap, a csillagok....
De én nem mék , én itt maradok.

Fa vagyok én , lelkem a gyökér ,
Gyökér nélkül a fa meg nem él ;
S hogy téphetném azt ki földéből ,
Ide való mátkám szivéből ?

Azért nem mék innen sehova ,
Noha sorsom igen mostoha ;
De ha volna még mostohább is ,
Megmaradnék itten tovább is.

VIII.

Sikos a hó, szalad a szán...
Esketőre viszik babám,
Esketőre viszik szegényt
Mások kívánsága szerént.

Hajh, ha mostan hó lehetnék:
A szán alatt beroskadték;
Fölfordulna, s kedves babám
Még egyszer átkarolhatnám —

Átkarolnám, ajakára
Csókot nyomnék utójára,
S melegétől hű szívének
Elolvadnék... úgy hálnék meg!

IX.

Keresztúton állok,
Merre tartsak?
Ez kelet felé visz,
Az nyugatnak.

Akármerre megyek,
Mindegy nekem:
Mindenütt szomorú
Az életem.

Mért nem tudom, hol vár
A halál rám?
Hogy egyenesen azt
Választhatnám!

X.

Kis furulyám szomorúfűz ága,
Temetőben szomorkodik fája;
Ott metszettem azt egy sírhalomról,
Nem csoda, hogy olly siralmasan szól.

Ott hunytál le, kedves szép csillagom!
Ragyogásod többé nem láthatom.
Hogy ne volna hát sötét világom!
Hogy volna hát élni kívánságom!

Haza ballag nyájam este felé,
Én ballagok a temető felé,
Kél a holdnak halovány orczája,
Kél furulyám epedő nótája.

Addig epeszt a bánat engemet,
Addig, addig nyögöm keservemet:
Míg egyszer a hanggal egyetemben
Lelkem is a más világba reppen.

XI.

Temetésre szól az ének;
Temetőbe kit kísérnek?
Akárki! már nem földi rab,
Nálam százszorta boldogabb.

Itt viszik az ablak alatt;
Be sok ember sírva fakadt!
Mért nem visznek engemet ki,
Legalább nem sírna senki.

XII.

Hejh nekem hát vigasztalást misem ad?
Bánatomban le kell innom magamat.
Az irgalmát, ide avval a borral!
A bú vagy én, de egyikünk bele hal.

Úgy sem tetszik ez a világ énnekem;
Sok már, a mit életemben szenvedtem,
Nagyon is sok e parányi életre!
Annyi baj közt kinek volna még kedve?

Nem vagyok én gyökeres fa, virágzó,
Hanem vagyok letörött ág, fonnyadó;
Nem vagyok én az örömnök rózsája,
De vagyok a szomorúság gyászfája.

Én előttem ilyen élet nem élet,
Hol az ember de semmit sem remélhet.
Volna bár e pohár borban halálom,
Hogy lehetne bajaimtól megválnom!

1844.

HONFIDAL.

Tied vagyok, tied, hazám!
E szív, e lélek;
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnék?

Szentegyház keblem belseje,
Oltára képed.
Te állj, s ha kell: a templomot
Eldöntöm érted;

S az összeroskadó kebel
Végső imája:
Áldás a honra! istenem
Áldása rája. —

De én nem mondom senkinek,
Ki nem kiáltom:
Legkedvesebbem hogy te vagy
A nagy világon.

Titkon kísérem lépteid,
S mindegyre híven;
Nem, mint az árny az utazót,
Csak jó időben.

De mint az árnyék nő, midőn
Az est közelget:
Nő búm, ha sötétedni kezd,
Hazám, fölötted.

És elmegyek, hol híveid
Pohárt emelve
A sorstól új fényt esdenek
Szent életedre;

S kihajtom egy csepig borát
A telt üvegnek,
Bár keserű..... mert könnyeim
Belé peregnek!

ELMONDANÁM.....

Elmondanám: „Megállj, leányka,
Megállj, virágom, csillagom!
Egy istenadta szívet bírok;
Nesze, ha kell, neked adom.“

Elmondanám, hogy: „Szívem tenger,
Uralkodjál e tengeren!
Jól jársz vele, mert a legszebb gyöngy,
A hűség gyöngye itt terem.“

Elmondanám, hogy: „Tiszta fényét
E gyöngy örökre tartja meg.“
Elmondanám ezt, s többet ennél;
De nem mondom, mert nincs kinek.

TÉL VÉGÉN.

Örültök úgy-e a kies tavasznak?
Maholnap eljő, s annyi élvezet ad!
A réteken majd méhek táboroznak,
Megostromolni a virágokat.

S a míg elszántan ütközetre mégyen
A szűz bimbók mézéhez ellene:
Csicserg a szomszéd lombozat hűsében
Madárajakról lelkes harczzene. —

Elzárkoztában a kihalt kebelnek
Engem virág, dal, méh nem érdekel....
Ohajtásim még is mi végre kelnek?
Hogy menjen a tél, menjen gyorsan el.

Én a tavaszt csak annyiból kívánom,
Mert melegebbek lesznek a napok,
S mint mostan, akkor hült rideg tanyámon
Kopott ruhámban fázni nem fogok.

A DAL.

Bölcsőben sír az éber csecsemő ;
Bölcső előtt
A dajka zeng — el szokják a dalok
Altatni őt.

Sok szenvedésem síró gyermeke
A fájdalom ;
Dalt dalra költök — dalaimmal őt
Elaltatom.

FÜTTY.

Adta finnyás közönsége!
Csúnyaság, a mit mivel:
Minden este megköszönti
Társaságunk, füttyivel.

És aztán a füttyök mellett
Milyen a jövedelem?
A színész etébb - utóbb is
Csak megszökni kénytelen.

Ejh, egy rókát kétszer nyúzni,
Ez, urak, még sem megyen;
Már ha fütty van, legalább hát
Tele színházban legyen!

VÉGSZÓ ***HOZ.

Isten veled, te elpártolt barát,
Vesztett ebként ki szívem megmarád,
Isten veled;
Fogadd a vett sebért emlékül,
Melly fölszívárog belsejébül,
Lelkemnek vérét, könnyemet.

Nem a legelső rajtam már e seb,
De egyik sem volt fájóbb, mérgesebb
A sok között,
Mellyet vétkes könnyelműséggel
A hűtelenség fegyverével
Bennem baráti kéz ütött.

Dúsgazdag bányá a tapasztalás,
Mellyből sok ember életkincset ás —
Nem én, nem én!
Gyönyörszomjas szívem.... remélve....
Az annyiszor megnyílt örvénybe
Hanyatthomlok rohan, szegény.

Remény, remény, mért vagy te szép virág?
Téged nekünk az ég miért is ad?
Azért - e csak?
Hogy hervadandó kelyhed légyen,
Hová csalódás éjjelében
Szemünk harmatjai hulljanak....

De nem panaszlok, bár keblem teli,
S az elfojtás még inkább neveli
Búm tengerét;
Ugy is ki tudja? hogyha hallnád
Lelkem kiáradó fájdalmát:
Talán már meg sem értenéd.

Nem is kívánom megtéréseidet;
Akár ohajtod, akár megveted
Uj frígyemet.
Az istenség is tehetetlen
Egygyé büvölni e kebelben
A szertezúzott láncszemet....

Nem láncszem az, nem! egy világ vala,
Mellynek napjául a hit lángola,
A drága hit!
Rá jött a végítélet napja,
S már semmi föl nem támaszthatja
Ledúlt világom romjait.

Isten veled hát, elpártolt barát,
Ki ábrándim ködét elzavarád,
Isten veled!

Fogadd a múltakért emlékül
Megcsalt barátság gyötrelmétül
Utószor omlott könnyemet.

A NEMES.

Derezsre huzzák a gazembert.
Bünét botokkal róni le ;
Lopott, rabolt, és tudj' az ördög,
Még mit nem mívele.

De ő kiált ellenszegülve :
„Hozzám ne nyúljatok!
Nemes vagyok.... nincs nemesembert
Botozni jogotok.“

Hallottad e szót, meggyalázott
Ősének szelleme ?
Most már őt húzni nem derezsre :
Akasztófára kellene !

HALVÁNY KATONA.

Volt a honvédő legénység
Harczra készülőben;
Volt egy ifju a sereg közt,
Halovány színében.

„Hát kendnek tán az inába
Szállt a bátorsága?“
Kérdi egy tiszt gúnyolón, „hogy
Képe olyan sárga.“

„Tiszt uram, 'felelt az ifju,
„Már az az én gondom:
Mérthogy olyan sárga képem?
És azt meg se' mondom.

Még ma úgy is kipiroslik,
Hogyha nem egyébtől:
A kardomról rája feccsent
Ellenség vérétől.“

SZOMJAS EMBER TŰNŐDÉSE.

Ejnye, mi az istennyila!
Üres már a láda fia?
Üres ám —
Jaj pedig be ihatnám!

Száraz kút a gégém csapja,
Süti a szomjuság napja;
Még meggyul,
Ha rá boreső nem hull.

Hm, biz a nem tréfa volna,
A felhőből hogyha folyna
Boreső —
Volna! itt a bökkenő.

Volt a szőlőben határom,
De eladtam tavaly nyáron,
S az ára
Garatomon lejárta.

A kocsmából meg már régen
Kikopott az emberségem ;
„Addsa — ne !“
Illyen szépen főznek le.

...Valami jutott eszembe !
Zálogúl majd azt teszem be.
Előre ,
Hitvesem fejkötője !

Jaj de hisz már sírba zártam
Szerelmetes hitestársam ,
S ott véle
Nyúgoszik fejkötője.

Oh miért is emlékezem
Halálodra , én kedvesem ?
Könny gördül
Azonnal két szemembül.

Hátha könnyeimnek árja ,
Uram bocsá ! horrá válna :
Akkor még —
Hejh , akkor többet sírnék !

EGER MELLETT.

Hol jó bort érezek, betérek;
Ne térnék hát Egerbe?
Ha ezt a várost elkerülném,
Az isten is megverne.

Egy úttal azt is megtekintem,
Hol vité Dobó nagy lelke;
És felköszöntöm, a ki őt olly
Dicsőn megénekelte.

S ha majd, a mint hiszem, a bortól
Hatalmas kedvem léssen:
Még verset is csinállok — Pesten
Eladhatom jó pénzen.

Áll a határozat, áll erősen,
Be kell Egerbe mennem!
Mert ennyi édes vonz-erőnek
Szivem nem állhat ellen.

EGRI HANGOK.

Földön hó, felhő az égen —
Hát hiszen csak hadd legyen!
Rajta nincsen mit csodálni,
Télen ez már így megyen.
Én ugyan nem is tudnám, hogy
Tél vagyon,
Ha ki nem pillantanék az
Ablakon.

Itt benn ülök a melegben,
Környekez sok jó barát,
Töltögetve poharamba
Egri bérczek jó borát.
Jó barátok, jó borocska —
Kell-e más?
Kebleinkben a kedv egy egy
Óriás.

Kedvemnek ha magja volna :
Elvetném a hó felett ,
S ha kikelne: rózsaeerdő
Koszorúzná a telet.
S hogyha földobnám az égre
Szívemet,
Melegítné a világot
Nap helyett! —

Ide látszik a hegy is , hol
Dobó a hír könyvibe
Nagy neve örök betűit
Ozmánvérrel írta be.
Hejh , az volt ám még az ember ,
Biz az ám !
Mig olyan lesz , sok viz elfoly
A Dunán.

Elvirúlt már a magyarnak
Tettvirágos tavasza !
Hosszu , gyáva tespedésben
Pang , sínlődik e haza.
Megjövend - e még az elszállt
Kikelet ?
Lesz virány e régtől pusztá
Hon felett ?...

Eh de hagyjuk, hagyjuk ez most!
Úgy is ritkán vígadok ;
E napot ne háborítsák
Legalább a bánatok.
S a sopankodásnak ugy sincs
Sikere ,
S mit tehet mást a lant gyöngye
Embere ?

El tehát a hon bajával,
Most ez egyszer el vele!
A kitört bút minden ember
Új pohárral öntse le.
Új pohár bort hát, barátim,
Új pohárt!
S ismét újat, az előbbi
Ha lejárt.

Igy !... de ím, mit veszek észre?
Egy század minden pohár;
A jelen hátam mögött van,
Lelkem a jövőben jár.
A jövőben vígan élek,
Boldogon!
Mert nem árva már az egykor
Árva hon.

JAVULÁSI SZÁNDÉK.

Mikor térsz már az eszedre, te Sándor?
Tivornya éjjeled és napod ;
Az istenért ! hisz az ördög elvisz,
Ha még soká így folytatod.

Szeretetreméltó barátom,
Nézd meg csak a tükörben magadat ;
Hát ember az, a kit ott látsz? mennykő!
Tükröd kísértetet mutat.

Fiú, légy hát okosabb valahára,
Szedd rendbe rendtelen életedet ;
Hidd el, kedves pajtásom, az ember
Korhelység nélkül is ellehet.

Naponként egy messzely borocska,
Én úgy hiszem, ennyi untig elég.
S mi a szerelmet illeti : jobb lesz
Talán szeretők helyett feleség.

De mit beszélek ? mit beszéltem !
Messzely borocska és feleség ?
Én és feleség, én és messzely bor ?
No hisz csupán az kellene még !

O nem, nem ! engem a rendes élet
Időnek előtte megölne, tudom ;
Költő vagyok, költőileg kell
Végig rohannom az életuton !

BETEGSÉGEMBEN.

Megmondtam úgy-e?: térj eszedre!
S te nem fogadtad szavamat;
Tovább üzed eszeveszetten
Az ostobáskodásokat.

Most szépen vagy, szépen.... de úgy kell
Az ilyen szeleberdinek!
Hanem mit prédikálok? késő
Eső után a köpönyeg.

A mint van, úgy van; most a dolgon
Már változtatni nem lehet,
És legjobb, a mit tehetek, ha
Előveszem türelmemet.

Ah, türelem! reád lelkennek
Valóban nagy szüksége van;
Itten heverni a kórágyon,
Kínok között, magányosan!

Lám, irtózám a házasságtól,
 Mondám, hogy nem kell feleség;
 Pedig egy szép, egy hű menyecske
 Ha volna most, mi jól esnék!

Hozzám hajolna, édes ajka
 Elcsókolná fájdalmamat,
 És ölelése enyhet adna,
 Minőt az orvosság nem ad. —

S tán eddig is azért ejték csak
 Nő elleni beszédeket,
 Mivelhogy senki, senki nem volt,
 Nem volt, ki engem szeretett.

S ha lenne.... oh, ha lenne! érzem:
 Szeretni tudnék végtelen! —
 Megérem-e, hogy nekem is lesz
 Szép csendes házi életem?

NÉPROMÁNCZOK.

I.

Fürdik a holdvilág az ég tengerében ,
Méláz a haramja erdő közepében ;
Sűrű a fűvön az éj harmatozása ,
De sűrűbb két szeme könnyének hullása.

Baltája nyelére támaszkodva mondja :
„Mért vetettem fejem tilalmas dolgokra !
Édes anyám , mindig javamat akartad ;
Édes anyám , mért nem fogadtam szavadat ?

Elhagytam házadat , földönfutó lettem ,
Rablók , fosztogatók közé keveredtem ;
Most is köztök élek magam szégyenére ,
Ártatlan útasok nagy veszedelmére.

Elmennék én haza , itt hagynám ezeket ,
Örömet itt hagynám ! de most már nem lehet :
Édes anyám meghalt.... kis házunk azóta
Régen összeroskadt.... s áll az akasztófa.“

II.

A csaplárné a betyárt szerette,
De a betyár őtet nem szerette.
Csaplárnénak örökbe vett lyánya
Volt a betyár egész boldogsága.

A csaplárné ezt megirigyelte,
Irigységből a leányt elverte,
Elverte a háztól a világba;
Pedig ott kinn tél, fagy volt javába'.

A szegény lány ment egy kis darabot,
Aztán leült, ültében megfagyott.
Esett ez a betyárnak tudtára,
S csaplárnénak lett kínos halála.

Betyár ezért hóhérekre került,
De nem bánta ő, még inkább örült;
Mert mióta a leányt elvesztette:
Pipa dohányt sem ért az élete.

III.

Megy a juhász számaron,
Földig ér a lába;
Nagy a legény, de nagyobb
Boldogtalansága.

Gyepes hanton furulyált,
Legelészett nyája.
Egyszer csak azt hallja, hogy
Haldoklik babája.

Fölpattan a számarra,
Haza felé vágat;
De már későn érkezett,
Csak holttestet láthat.

Elkeseredésében
Mi telhetett tőle?
Nagyot ütött botjával
A szamár fejére.

VÁNDORÉLET.

(Képhez.)

Szent Kleófás!
 Millyen karaván....
 Nem lehet más,
 Mint oláhczigány;
 Avvagy e szép útazási rend
 S póre purdék serge mit jelent?
 — — Ott huzódik a diszes csapat
 Hosszu sorban zöld erdő alatt;
 A családfő vén, kehes lovon,
 Kit kötőfékszárnál fogva von
 Ügygyel, bajjal egy izmos legény....
 No hisz izzad még az is szegény!
 Mert bizony már régen lehete,
 Hogy gabanczuk a csikófogat
 Elhullatta.... s most mi élete?
 Koplalásban tölt gyásznapokat.
 Illy esetben aztán ép erő
 Nem tudom, hogy volna nyerhető.

S a mi több, ki rája nehezül,
Nem csak a jó dáde egyedül:
Oldalain egy egy tarisznya lóg,
S mindenikben rajkók láthatók;
Kikidugván borzas fejeket,
Pityeregnek szörnyü éneket,
Mert helyök nem legkényelmesebb;
A gyaloglás? még keservesebb!
Ugy sipognak, mint az orgona,
S tudja isten, meddig tartana?
De nagyapjok hátra - hátra rúg,
S meglapulnak szépen a fiúk.
— — Megy megettök férj, menyecske, lány
Egymás mellett és egymás után.
Ki bagóz, ki füstöt ereget,
Képezőleg terhes felleget,
Melly szemet rág, s fojtja a tüdőt.
Tán dohányuk paprikában főtt.
— — Leghátul kóczmadzagon pedig
Egy lopott malacz hetvenkedik.
Boldogúlni nem lehet vele!
Sejti tán, hogy napja alkonyúl,
Azért viseli magát roszul.
De segít a meszelő nyele,

Melylyel a derék családanya
Nagyvitézül neki rohana.
— — Így intéznek bátor lépteket
Faluvégtől falu végeig.
Illy hős népet mi sem rettegtet....
Csak a szél! ezt megsüvegelik.
S okosan! mert e kaján elem
Mértéken túl emberségtelen.
Néha rájok a midőn akad :
Súg fülökbe olyan dolgokat,
Hogy lábszárok is remeg bele ,
Mintha volna nyárfa levele.
— — De ha szél úr könnyü szekerem
Gyors lovakkal más vidékre hajt :
Régi kedvök ismét ott terem ,
S fumigálnak minden földi bajt.

FÜSTBE MENT TERV.

Egész uton — haza felé —
Azon gondolkodám :
Miként fogom szólítani
Rég nem látott anyám ?

Mit mondok majd először is
Kedvest, szépet neki?
Midőn , melly bölcsőm ringatá,
A kart terjeszti ki.

S jutott eszembe számtalan
Szebbnél szebb gondolat,
Mig állni látszék az idő,
Bár a szekér szaladt.

S a kis szobába toppanék...
Röpült felém anyám...
S én csügtem ajkán.... szótlanul...
Mint a gyümölcs a fán.

SZERELEM - ÉS PIPADAL.

Szeretlek én téged, pipám!
És a dohányt, melly benned ég;
Hogy is ne? füstöd fellege,
Miként galambom szeme, kék.

Szeretem én galambomat,
Miként szeretem a dohányt;
Hogy is ne? pipa és leány
Érettem égnek egyaránt.

S miként a lyányszem s mint a füst,
Nem kék-e a menny födele?
S miként ezek, a mennyfödél
— Csillagtüzben — nem lángol-e?

Hasonmásául alkotá
Az ég e kettőt én nekem,
Hogy látva őket lássam azt,
Kitől boldogságom nyerem.

EGY ESTÉM OTTHONN.

Borozgatánk apámmal;
Ivott a jó öreg,
S a keavemért ez egyszer —
Az isten áldja meg!

Soká nem voltam otthonn,
Olly rég nem láta már,
Úgy megvénült azóta —
Hja, az idő lejár.

Beszéltünk erről, arról,
A mint nyelvünkre jött;
Még a színészetről is
Sok más egyéb között.

Szemében „mesterségem”
Most is nagy száalka még;
Előítéletét az
Évek nem szüntették.

„No csak hitvány egy élet
Az a komédia!“
Fülemnek illy dicsérést
Kellett hallgatnia.

„Tudom, sokat koplaltál;
Mutatja is szined.
Szeretném látni egyszer,
Mint hánysz bukfenczeket.“

Én műértő beszédit
Mosolygva hallgatám;
De ő makacs fej! föl nem
Világosíthatám.

Továbbá elszavaltam
Egy bordalom neki;
S nagyon, nagyon örültem,
Hogy megnevetteti.

De ő nem tartja nagyra,
Hogy költő fia van;
Előtte minden illyes
Dolog haszontalan.

Nem is lehet csodálni!
Csak húsvágáshoz ért;
Nem sok hajszála hullt ki
A tudományokért.

Utóbb, midőn a bornak
Edénye kiürült:
Én írogatni kezdtem,
Ő meg nyugodni dült.

De ekkor száz kérdéssel
Állott elő anyám;
Felelnem kelle — hát az
Írást abban hagyám.

És vége, hossza nem lett
Kérdezgetésinek;
De nekem e kérdések
Ollyan jól estenek,

Mert mindenik tükör volt,
A honnan láthatám:
Hogy a földön nekem van
Legszeretőbb anyám!

EBÉD UTÁN.

Ugy jól laktam, hogy még !....
Egyet nyujtózom, és
Aztán tied vagyok,
Imádott heverés!

Oh kedves pamlagom,
Be áldott puha vagy!
Ki téged föltalált,
Az volt ám még az agy. —

Kölyök, pipát ide....
Siess, a nagyapád!
Nincs rútabb valami,
Mint az a lomhaság.

Add errébb hát, ökör!
Én nyuljak érte tán?
Nem elég tőlem, hogy
Föltátom rá a szám? —

Istentelen legye!
Ingerkedik velem....
Kergesd el... a kutya
Ott ül a fülemen.

Az ember élete
Méreggel van tele;
Csodák csodája, hogy
Meg nem pukkan bele.

Húzd a függönyt odább
Azon az ablakon;
Hadd lám, az építés
Ott kinn meddig vagyon?

Á, szépecskén halad,
Munkálnak mindenütt....
De tedd b' az ablakot,
A nap szemembe süt.

Disznó forró idő!....
No semmi; legalább
Ki ott kinn dolgozik,
Nem hűti meg magát.

MAGÁNY.

Messze, messze a világ zajától
E kis faluban,
Itt kívánok élni én ezentúl
Csendben, boldogan.

Boldogan! mert hajh a nagy világban
Boldog nem valék;
Üldözött az utczán és szobámban
A föld és az ég.

Nem volt biztos sem napom sem éjem;
Vad hiúszemek
Támadásra, elfogásra készen
Egyre lestenek.

Összeszedtem végre sátorfámat,
S szépen megszökém,
S itt vagyok, hol a nap újra támad
Éltem bús egén.

Szent magány! heglánczaid tetőin
Át, nem látnak ők,
Szívtelen, rémarczu üldözőim
....A hitelezők.

ZSUZSIKÁHOZ.

Ne hozd, ne hozd azt a bort, kis leány!
Hisz már a nélkül is részeg vagyok —
Megrészegített kellemed,
Fölfordította eszemet,
Nem ihatom.... nem kell.... sok, a mi sok.

Vagy a borban szerelmet hozsz talán?
Azt, angyalom?.... szerelmedet?.... nekem?....
Úgy addsa azt a poharat,
Iszom, míg egy csep sem marad,
Legyen bár méreg, addsa, lenyelem!

ÉJJEL.

Kinézek én, benéz a hold
Szobámnak ablakán;
Sugárait szerelmesen
Mosolygva hinti rám.

Szegény bohó! mit kandikálsz
Olyan szerelmesen?
Avvagy talán azt gondolod,
Hogy képedet lesem?

Eszem ágába' sincs biz a,
Hogy téged nézzelek.
Isten hírével elmehetsz —
Mit gondolok veled!

Ott általellenben lakik
Az én kedves babám;
Azt várom én, ha valahogy
Még megpillantanám.

IVÁS KÖZBEN.

Hányadik már a pohár?..... csak

Ötödik?

Teremt' ugyse! becsülettel

Működik.

Máskor megfe - felelek kétannyinak:

S lábaim most már öttől is inganak.

Ing a lábam, a nyelvem meg

Elakad —

Torkom a therpomyléi

Szorulat,

Ledionas a bor, melly lecsepege,

Gondolatim Sex.... Rex..... Xerxes serege.

Sehogy sem t'om kifejezni

Magamat —

Azt hiszitek, hogy talán a

Bor miatt?

Ne higyétek, édes atyámfiai,

Nekem a bor nem szokott megártani.

Nekem a bor hogymikép is

Ártana?

Hát hiába voltam volna

Katona?

Úgy biz, a ki fölmarkolta, katona —

Még pedig bakancsos voltam valaha.

Zöld hajtókás, sárga pitykés

Közlegény....

Egész a közlegénységig

Fölvivém!

Jó: bakancsom hogy hamar lerúghatám ;

Még idővel degradáltak volna tán.

Tyhú, látjátok, ott az könnyen

Megesik,

Mert a katonai pálya

Fene sik ;

Legkivált az ollyfélének, mint magam,

Kinek kissé akaratos feje van.

Útmutatást nekem ne is

Adjatok,

Szent Dávid hárfájára sem

Hallgatok!

Orrnál fogva senki engem nem czibál, —

Azt cselekszem, a mi tetszik.... tudja Pál,

Mit kaszál

...„Eh ; de én itt egyre másra ,
Mint malom ,
Csak darálok , csak darálok ,
S szomjazom.

Adjatok bort! a malom jól nem megyen :
Hogyha nincs nedv , a mi hajtsa , bőviben.

Hadd igyam hát! hogy forogjon

Kerekem —

Meg sem állok , csak a kancsó -
Feneken.

Bárha mingyárt — a mint Falstaff szólana —

Bárha , mondom , egy mérföldig tartana.

Hol is hagytam?... tudja gólya....

Úgy igaz!

A malom volt az utósó....

Vagy nem az?

Mit is mondtam a malomról?... én bizon

Hogyha présbe csavarítanak sem tudom.

Annyi szent : a szemem héja

Olly nehez ,

Mint malomkő.... tán az álom

Környekez.

Elég is ma a tivornya , ágyba hát!

Álmadozzuk folytatását.... jó 'jszakát!

VIZEN.

Beszélgetnek sajkámmal
A fecsegő habok ;
Feszítem a lapátot ,
Hogy szinte izzadok.

Anyám, ha mostan látnál,
Tudom, hogy mondanád :
„Az istenért !.... ha feldőlész....
Nem féled a halált ?“

Apám, ha mostan látnál,
Tudom, hogy mondanád :
„Az ördög hurczol arra ,
Szaggatni a ruhád.“

NÉPDALOK.

I.

Álmodom - e ?
Vagy látok igazán?
S a kit látok,
Tündér - e vagy leány ?

Akár leány,
Akár tündér lenne,
Mit bánnám én,
Csak belém szeretne !

II.

Boldogtalan voltam
Teljes életemben ;
Csak az vigasztal , hogy
Meg nem érdemeltem.

Boldogtalan leszek
Koporsóm zártáig ;
Csak az vigasztal , hogy
Nincs messze odáig.

Hiába biztattok ,
Hiába beszéltek —
Tudom azt az egyet ,
Hogy nem soká élek.

III.

Gyöngé vagyok, lelkem testem
Fáradt.
Vessétek meg nekem azt az
Ágyat.
Vesd meg, rózsám, hadd fekügyem
Bele,
Hadd pihenjem ki magamat
Benne.

Istenem! mi van ezen az
Ágyon?
Mindenütt nyom, minden felől
Fázom.
Nem vetette rózsám meleg
Keze;
Vetette a halál hideg
Keze.

IV.

Mi foly ott a mezőn?
Patakvíznek gyöngye —
Hát szeretőm arczán?
A búbanat könnye.

Hadd folyjon a patak!
Habjai mentében
Piros rózsá fejlik
A zöld mezőségen.

De könnyed ne folyjon,
Lelkem kis leánya!
Elhervad a könnytől
Orczáid rózsája.

V.

Mi nagyobb a nagy Szentgellérthegynél?
Mi mélyebb a mély Duna vizénél?
Dunaviznél mélyebb mély szerelmem,
Szentgellértnél nagyobb nagy keservem.

Dunaparton fübe heveredtem,
Halásztak a halászok melletttem,
Kihalásztak sok apró kis halat,
Hálójokban alig hogy megakadt.

Ha azt tudnám, hogy az én hálómba
Valami nagyon nagy hal akadna,
Akkora, hogy berántana engem:
Nekem is volna halászni kedvem.

VI.

Elvonnék én, csak adnának,
De hiába szólok anyádnak!
Megtagadja tőlem kezedet;
Nem tudom, az oka mi lehet.

Ollyan háborodott az elmém!
Sokszor sírnék, ha nem szégyelném.
Mért nem vagyok felhő az égen?
Sírnom akkor nem volna szégyen.

Miért nem termettem búzának!
Aratás van, most levágnának;
Nem kellene soká szenvednem
Ebben a keserves életben.

VII.

Pusztán születtem , a pusztán lakom.
Nincs födeles , kéményes hajlokom ;
De van cserényem , van jó paripám :
Csikós vagyok az alföldi rónán.

Szörén szoktam megülni a lovat ,
Ha ide vagy oda útam akad ;
Nem szükséges a nyereg a hátán —
Csikós vagyok az alföldi rónán.

Gyócs a gatyám , patyolat az ingem ;
Nem vettem , a rózsám varrta ingyen.
Hejh , maholnap az én piros rózsám
Csikósné lesz az alföldi rónán.

VIII.

Nem nézek én , minek néznék ? az égre ;
Bele nézek kedvesem kék szemébe.
Kedvesemnek kék szemében van egem ,
Onnan süt rám tiszta napfény melegen.

Nekem ez a világ nem is kellene ,
Ha nem volna kedvesem két kék szeme ;
Ez az egy szép , a mi van a világon .
Ezen a rút , ezen a csúf világon.

Ne nézzetek kedvesemnek szemébe !
Ne ejtsetek engemet a kétségbe !
Féltem őrzöm , féltem őrzöm kincsemet .
A leggyönyörűsebb kék szemet.

IX.

A faluban utczahosszat
Muzsikáltatom magamat ;
Tele palaczk a kezembe',
Tánczoló , mint veszett fene.

Huzd rá , cigány , siralmasan ,
Hogy magamat kisírhassam.
De majd ott az ablak alatt
Húzzatok valami vigat.

Ott lakik az én csillagom ,
Az én bujdosó csillagom ,
A ki tőlem elbujdosott ,
S világát mással éli most.

Hejh cigányok , itt az ablak :
Most a leges - legvigabbat !
Ne lássa az a csalfa lány ,
Hogy búsulok csalfaságán.

X.

Nem ver meg engem az isten,
Hogy szeretőt mást kerestem.
Te hagytál el, nem én téged;
Délibáb volt a hűséged.

Iskolába nem jártam,
Olvadni nem tanítottam,
De szemedből kiolvasom,
Hogy szivedben bánat vagy.

Mért búsulsz? tán megbántad már,
Hogy engemet megbántottál?
Sohse búsúlj! úgy is késő;
A mi elmúlt, vissza nem jő.

Találtam már mást magamnak,
Találj te is mást magadnak;
Éljed világodat velem,
Áldjon meg az isten velem.

LEVÉL.

Kerényi Frigyeshez.

Pest, jún. 25. 1844.

Szerelmetes barátom, jó napot!
(Vagy estét.... a mint e firkát kapod)
Hát hány hét a világ Eperjesen?
Hallom, hogy szenvedtél keservesen.
De csak hogy már bajod végén vagyon!
Örvendek én ezen, pedig nagyon;
Mert, oh barátom, azt elhiheted,
Hogy szörnyü mód szeretlek tégedet.
Már ismeretlen is szerettelek,
Hát még mióta rusztiztam veled!
T'od, a Komlóban, persze hogy tudod;
Hogy is feledhetnéd azt a napot?
Én részemről csak el nem feledem,
Legyen bár Matuzsálem-életem.
— — Nos hát te jól vagy, hál' istennek! Én?
Mint gazdag városban szegény legény.

Másfél hete, hogy őket elhagyám,
 Kiknél valék, apám és jó anyám.
 Apám kibékült; volt is rája ok:
 Hiszen színész már többé nem vagyok.
 Örül ő — de ollyasmit érzek én,
 Mit a paradicsomnak küszöbén
 Almátevett őszünk érezhetett,
 Midőn belőle kikergettetett.
 Ott éltem volna én a színpadon
 Kín és gyönyör közt.... hírbén.... szabadon....
 Dicső álom volt. Volt! Már elmula.
 Borúljon rá felejtés fátyola.
 — — Mint mondtam, itt vagyok másfél hete,
 Másod magammal jöttem én ide.
 Tudod, ki az, ki Pestre elkisért?
 A bú — egy szép kis szőke gyermekért.
 Szegényke! titkolá, hogy értem ég.
 Midőn bucsúzni hozzá elmenék,
 Olly szomorúan pillantott felém!
 S ösztönszerűleg én megölelém.
 És csókot érzék, forrót, ajkamon,
 És könnyet érzék, forrót, arczomon. —
 Én nem tudám, hogy őtet szeretem,
 De a midőn megindult szekerem,
 S elgondolám, hogy végkép elhagynm:
 El kezdte fájni a szívem nagyon.

Mi egymáséi soha nem leszünk,
Egymást feledni lesz talán eszünk.
— — Egyébiránt időm honn jól telék.
Vers, pajtikám, hó! vers termett elég.
Nem vagyok én verseknek szükiben,
Bár pénzem jőne olyan könnyeden.
A pénz, a pénz! ez ám a bökkenő.
Ez életünkben a szekérkenő.
Nélküle a kerék lassan forog,
S forgása közben szörnyen nyikorog.
Azonban érte nem töröm magam;
Jelenleg is — a mennyi, annyi — van.
Naponként jön, miből eszem s iszom;
A holnapról én nem gondolkozom.
S ha a jövőbe vetem is szemem:
Vagyon dolgában bizonyára nem;
Azt kérdezem magamban legfőlebb:
Mikor mulathatok megint veled?
Veled s a többiekkel, a kiket,
Mint téged, oly őszintén szeretek.
— — Ti vagytok nékem minden örömem;
Emlékezetben legyetek velem,
Mig a boldogság szép órája ütt:
Hol ismét áldomásozunk együtt!

SÍROM.

Hogyha én majd meghalok,
Nem leszen kő síromon;
Egy kis fejfa lesz a jel,
A hová teszik porom.

De ha megkövül a kín,
Melly most elhat lelkemig:
Alacsony sírom fölött
Pyramíd emelkedik.

POHARAMHOZ.

Különben én becsüllek, oh pohár!
Csak egy van benned, a mit restelek;
Azt restelem csak benned, oh pohár!
Hogy olyan könnyen kihörpentelek.

Ha én tenéked volnék, oh pohár!
Ki nem fogynék a borból sohasem;
Aztán, ha nékem volnál, oh pohár!
Innál belőlem véges - végtelen.

SZÍNBIRÁLAT.

Hogy játszottak? ne is kérdezzétek!
Vétek volt ma őket nézni, vétek.
Illy kontárkodás mégis gyalázat;
Csaknem megszalasztották a házat.
Semmi tűz egyben sem, semmi lélek!
Mint fajankók, úgy álltak s beszéltek.
A darab is rosz, silány végképen,
Untató a legnagyobb mértékben.
Ásitottam, hányat és minőket!
S olly sötét volt, tán világ sem égett.

* *

(Hol maradhatott az a kis lány? hol?
Üres volt, a mellybe jár, a páholy.)

DEÁKPÁLYÁM.

Diligenter frequentáltam
Iskoláim egykoron,
Secundába ponált még is
Sok számár professorom.

A poesiból is ebbe
Estem inter alia;
Absurdum pedig, da nagy, hogy
Ennek kelljen állnia.

El sem obliviscálnak, mert
Ha occasióm akadt:
Kutyáliter infestáltam
E jó dominusokat.

Egynek plane.... no de minthogy
Szerelemhistória,
Talán jobb lesz in aeternum
Sub rosa maradnia.

Csak denique mi közöttünk
Sine fine folyt a per,
S consilium abeundi
Lett a vége breviter.

Ergo mentem, és vagáltam
A hazában szanaszét;
Verte tandem a bal czombom
Kard.... azaz hogy panganét.

GAZDÁLKODÁSI NÉZETEIM.

Jertek, barátim, van egy két forintom,
Hágjunk nyakára, a rézangyalát!
Mit a jövőndő! arra semmi gondom;
A jó isten majd eztán is csak ád.
Azért szerezzem a pénzt, hogy legyen?
Azért szerzem, hogy eligyam s egyem.

Mert oh barátim, a terített asztal
Dicsőbb, mint Ádám - Éva édene;
Ez a mi búban engemet vigasztal,
Ennél virít a lét kietlene.
Szerzem tehát a pénzt, nem hogy legyen,
Hanem azért, hogy eligyam s egyem.

Emberségemre! nincs szánandóbb pára,
Mint kit fukarság nyavalyája bánt;
Halmozva kincset kincse halmazára,
Küzd, fárad, izzad, s él koldús gyanánt.
Nekem nem kell a pénz csak hogy legyen;
Megszerzem én, hogy eligyam s egyem.

Azt mondják e rend érdemes vitézi:
Ki nem zsugorgat, míg nyujt a jelen,
A múltat könnyen búslakodva nézi
Öreg korának szűk időiben.
S én még sem szerzem a pénzt, hogy legyen —
Csupán azért, hogy eligyam s egyem.

Megnyugtató egykor, tán ha semmim sem lesz,
Hogy a meddig volt, jól éltem vele;
De most ha mennék éhen őseimhez,
Nem lenne sírom nyugalom helye.
Ebből indulva nem hogy meglegyen,
De szerzek pénzt, hogy eligyam s egyem.

Menjünk tehát, és e néhány forinton
Élvezzük a jót, mennyiben lehet;
Meg sem jövünk, szent Jóllakásra mondom,
Mig egy rossz pótra nyomja zsebemet —
Mert nem szerzem én e pénzt, hogy legyen:
Azért szerzem, hogy eligyam s egyem.

VIZET ISZOM.

FigyeljeteK reám,
És oh bámuljateK!
Mert nem mindennapi,
A mit most hallotok.
E dolgon magam is
Nagyon csodálkozom,
De még is szent igaz;
Nem bort.... vizet iszom,
Vizet bizon.

A szőlőket tavaly
Elverte tán a jég?
Vagy a dér csipte meg
S bor nem termett elég?
Nem volt se' jég se' dér,
Bor terme gazdagon,
De mindazáltal én
Nem bort.... vizet iszom,
Vizet bizon.

Vagy tán azt vélték:
Hogy szomjas nem vagyok?
Dehogy nem! szomjaim
Krisztustalan nagyok.
S kizárólag pedig
A borra szomjazom,
De mindazáltal én
Nem bort.... vizet iszom,
Vizet bizon.

Hogy rajta senki ne
Csigázza az eszét,
Megfejtem röviden
E találós mesét:
Én a bort rendesen
Kocsmából hozatom,
Most pénzem nincs — vizet,
S nem bort, azért iszom,
Azért bizon!

LEVÉL.

István öcsémhez.

Hát hogymint vagytok otthon, Pistikám?
Gondoltok - e ugy néha - néha rám?
Mondjátok - e , ha estebéd után
Beszélgetéstek meghitt és vidám ,
Mondjátok - e az est óráinál:
Hát a mi Sándorunk most mit csinál?
— — És máskülönben hogy van dolgotok?
Tudom, sokat kell fáradoznotok.
Örök törődés naptok, éjetei,
Csak hogy szükecskén megélhessetek.
Szegény atyánk! ha ő ugy nem bizik
Az emberekben: jégre nem viszik.
Mert ő becsületes lelkű, igaz:
Azt gondolá, hogy minden ember az.
És e hitének áldozatja lett ,
Elveszte mindent , a mit keresett.
Szorgalmas élte verítékinek
Gyümölcseit most más emészti meg.

Mért nem szeret ugy engem istenem?
Hogy volna mód, sorsán enyhítenem.
Agg napjait a fáradástul én
Milly édes - örömet fölmenteném.
Ez fáj nekem csak, nyugott életemet
Most egyedül ez keseríti meg.
Tégy érte, a mit tenni bír erőd;
Légy jó fiú, és gyamolítsad őt.
Vedd vállaidra félig terheit,
S meglásd, öcsém, az isten megsegít.
S anyánkat, ezt az édes jó anyát,
O Pistikám, szeresd, tiszteld, imádd!
Mi ő nekünk? azt el nem mondhatom,
Mert nincsen rá szó, nincsen fogalom;
De megmutatná a nagy veszteség:
Ha elszólná tőlünk őt az ég.....
— — E néhány sorral érd be most, öcsém.
Én a vidámság hangját keresém,
És akaratlan ilyen fekete
Lett gondolatjaimnak menete;
S ha még tovább fonnám e fonalat,
Szivem repedne a nagy kín alatt.
Más levelem majd több lesz és vidám.
Isten megáldjon, édes Pistikám!

CARMEN LUGUBRE.

Meghalt.... ki?... azt mit kérditek!
Hisz a név ugy sem teszi meg;
Hazánknak.... oh nem! a világnak
Egy ritka, példás férfia,
Kinek szent fogadása tartá:
Vizet soha nem innia.

Ő most békével alhatik
Sírjában ítéletnapig;
Mert ama boldog öntudattal
Dugá fejét a föld alá:
Hegy a vizet ugyan használta
(Mosdásra), de meg nem ivá.

Nagyon szüken termett tavaly
A bornemű dicső ital.
És ez lett megölő betűje
A szilárd lelkü férfinak:
Szomjan halt, a hogy pinczejéből
Minden borok kifogytanak.

És engem , nem tagadhatom ,
Kinos sejtésnek terhe nyom.
Ha jövődőben következnek
Borban szűkölködő napok :
Miként e sírba dőlt nagy férfi ,
Még magam is ugy járhatok.

HATTYUDALFÉLE.

Bizony, bizony csehül vagyunk!
Mellem szorúl, majd megfulok,
S szívem táján valami rág....
Belőled én, árnyékvilág,
Aligha el nem patkolok.

Hányszor kívántam a halált!
És most midőn már közeleg,
Midőn félig rám lehele:
Olyanformán vagyok vele,
Mint a mesében az öreg.

Hiába! bármi a halál,
Az élet nála többet ér.
Van ottan béke — semmi más;
Van itten bú — de vígadás
Kéjében is pezsg ám a vér.

S én már maholnap elhagyok
Örömeket, fájdalmakat.
Most gomblyukamban a virág,
S ha újra zöldül a világ:
Talán sirom halmán fakad.

S ti majd, ti jó fiúk, kiket
Hozzám barátság láncza köt,
Kikkel most annyi éjszakát
Fölségesen virasztok át:
Gyászoltok a halott fölött.

De én azt mondom, társaim,
Hogy engem ne gyászoljatok;
Természetünktől az elüt —
Mert tudjátok, velem együtt,
Ti mind víg ficzkók voltatok.

Jertek ki hozzám legfőlebb,
S ha állotok sirom körül:
Vigan hangoztássok itt
Holt czimborátok dalait
A múlt idők emlékeül!

NÉPDALOK.

I.

Árvalányhaj a süvegem bokrétája,
Árva leány a szerelmem violája;
Azt magamnak kinn a pusztán szakasztottam,
Ezt magamnak a faluban választottam.

Gyönyörű kis szőke leány a kedvesem,
De hogy jó lesz még abban sem kételkedem.
A kék virág tiszta búza között terem,
Mátkámnak is kék virág van a szemiben.

II.

Az én torkom álló malom;
Úgy őröl, ha meglocsolom.
Árva szívem a molnárja,
Bánatot hord garatjára.

Az én feleségem torka
Valóságos pergő rokka;
Hejh az én jó feleségem.
Pörpatvart fon azon nékem.

Zúg, ha őröl, zúg a malom...
Csak hadd zúgjon, locsolgatom;
Zúgjon, zúgjon — ne halljam meg,
Hogy kincsem rokkája pereg.

III.

(Tisza-Duna közti tájbeszéd szerint.)

Hírös város az aafődön Kecskemét,
Ott születtem, annak öszöm könyerét.
A búzáját magyar embör vetötte,
Kakastéjjee szép mönyecske sütötte.

Nincs énnéköm mestörségöm, nem is kö,
Van azé jó keresetöm, jobb se kö,
Vót is, van is, lösz is, hiszöm istenöm,
Míg utast lát a pusztába két szömöm.

Ómáspej a nyergös lovam, nem vöttem,
Szögény legény szép szörivee szöröztem.
Csillagos a feje, kese a lába —
Mögeresztöm, a szél sem ér nyomába.

Ezön járok, mint kiskiráj, kényösen,
Borjúszájas ingöm lobog szélösen,
Süvegöm a jobb szömömön viselöm,
Mindön embör előtt mög se emelöm.

Be-benézök a bugaczi csárdába ,
Öszöm , iszom kedvem szörént rovásra ;
Ölégségös hitelöm van ott neköm ,
Mögfizetök , böcsületöm nem sértöm.

A vármögye emböreit pej lovam
Csak ojan jól mögösmeri , mint magam.
Ha érköznek , nagyot nyerít — rá termök ;
S ha rajt vagyok , gyühetnek má ő keemök !

IV.

Te szívemnek szép gyönyörűsége,
Mért van szivednek kőkeménysége?
Csakugyan meg akarsz,
Meg akarsz ölni hát?
Vagy mért nem enyhíted
Szeretőd fájdalmát?

Szeretőd vagyok én, hű szeretőd,
Elmondhatom isten, ember előtt;
De azt is monhatom,
Hogy ez a világ nagy,
S a világon te a
Legkegyetlenebb vagy.

V.

De már nem tudom, mit csináljak?
Meginnám borát az országnak.
S mentül több az, a mit megiszom,
Annál iszonyúbban szomjazom.

Mért nem tesz az isten most csodát?
Változtatná borrá a Tiszát,
Hadd lehetnék én meg a Duna:
Hogy a Tisza belém omlana!

VI.

Mondom, ne ingerjetez velem!
Nem ismeritek a természetem.
Ha föltámad haragom szélvészre,
Nem marad el fejek beverése.

Jó a tréfa, jó a maga helyén,
De boszant, ha a mértéken túlmén.
S ki megboszant, legyen az akárki,
Megtanítom keztyübe' dudálni.

De te, kis lány, mit huzódsz tőlem?
Hiszen ezt én nem neked beszélem;
Gyere mellém, eszem a szépséged,
A viláért sem bánthatlak téged!

VII.

Meredek a pinczegádor,
Nehéz teher az a mámor.
Haza felé mendegéltem,
Terhem alatt összedőltem —
Összedőltem!

Elnyúltam a föld színére,
Megeredt az orrom vére.
Ha ott téгла nem lett volna:
Orrom vére nem folyt volna —
Nem folyt volna!

Nem járnék én a pinczébe
Jó időbe', rossz időbe'.....
De tehetek is én arról,
Hogy olly igen jó az a bor —
Jó az a bor!

VIII.

Hejh Büngözsdí Bandi, istentelen zsvány !
Mért sikkasztottad el az én jó paripám ?
Te bitangolsz mostan drága szép lovamon —
Hóhér kössön hurkot átkozott nyakadon !

Hejh Büngözsdí Bandi, istentelen zsvány !
Mért csábítottad el az én kedves babám ?
Te öleled most szép szeretóm valahol —
Füljön rossz lelkeddel a mélységes pokol !

De mi haszna van az átkozódásoknak....
Imádkozzál, Bandi, hogy meg ne kapjalak ;
Mert ha megkaphatlak — mennykő üssön beléd ! —
Megemlegeted a magyarok istenét.

IX.

Kis menyecske , szép kis menyecske !
Hejh , miért vagy te már menyecske ?
Ha te még nem volnál menyecske :
Nem volnék én kétségbe esve .

Nem választottál meg uradnak ,
Mert nem vagyok se' szép se' gazdag .
Van most urad , módos , takaros —
Módos , takaros , de haragos .

Nem tudom , szereted - e őtet ?
De tudom , nem szeret ő téged .
Nem csak hogy szerelmet nem ismer ,
Szegény menyecske , még meg is ver .

Ha megunod ezt az életet ,
Tedd a kezembe a kezedet ,
Menjünk ki a Duna partjára ,
Ugorjunk együtt a Dunába !

X.

Ezrivel terem a fán a
Meggy...
Feleségem van nekem csak
Egy.
De mikor még ez az egy is
Sok!
Előbb utóbb sírba vinni
Fog.

Furcsa isten teremtése
Ó!
Reszketek, ha közelemben
Jő.
Megteszek mindent, a mit csak
Kér,
Még is mindig dorgálás a
Bér.

Már illyesmit is gondoltam

Én :

Megverem.... bírok vele , hisz

Vén.

De mikor a szemem közé

Néz :

Minden bátorságom oda

Vész.

Három izben volt már félig

Holt ;

Jaj istenem ! be jó kedvem

Volt.

De az ördög sohsem vitte

El ;

Olly rossz, hogy az ördögnek sem

Kell.

XI.

Ez a világ a millyen nagy,
Te, galambom, oly kicsiny vagy;
De ha téged birhatnálak,
A viláért nem adnálak!

Te vagy a nap, én az éjjel,
Teljes teli sötétséggel;
Ha szívünk összeolvadna,
Rám be szép hajnal hasadna!

Ne nézz reám, süsd le szemed —
Elégeti a lelkemet!
De hisz úgy sem szeretsz engem,
Égjen el hát árva lelkem!

KATONA BARÁTOMHOZ.

Ha előttem a multat kitarja
Képzeményim hű panoramája :
Katona barátom !
Tévelygő szememnek
Elfáradt sugára
Képeden pihen meg.

Oh ez a mult ! pusztaság vidéke ,
Melly felett hó , tikkasztó nap ége.
Te a pusztaságban
Árnyékos fa voltál ,
Új erőt szereztem
Enyhe sátorodnál.

Kedvezett a jó szerencse nékem :
Túljövék e szomorú vidéken.
De itt is nagyobb volt
A bú örömemnél :
Mit használt, hogy jöttem ?
Ha te nem jöhettél.

S a mióta sors parancsolatja
Közös útunk ketté ágaztatta,
Évek érkezének,
Évek távoznak,
És még csak hírét sem
Hallhatók egymásnak.

El vagyok már szívedben feledve?
Vagy jutok még néha tán eszedbe?
Vagy, miként emlékem
Rajzol egyre téged,
Szinte rajzol engem
Nem muló emléked?

BUCSÚ A SZINÉSZETTŐL.

Adom tudtára mindazoknak,
Kiket tán sorsom érdekel,
Hogy tiszta látkörét jövőmnek
Sötét, nehéz köd lepte el.
Eddig Thalfá papja voltam,
Most szerkesztő-segéd leszek.
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Szép élet a színészi élet,
Ki megpróbálta, tudja jól,
Bár ellene a balitélet
Vak órjásának nyelve szól.
Hogy én lelépek a színpadról,
Szívem nagyon, nagyon beteg —
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Igaz, hogy ottan a rózsának
Sokkal nagyobb tövise van,
De olly rózsákat, mint ott nőnek,
Máshol keresni hasztalan.
Mindezt szivemben igazolják
Két évi emlékezetek.
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

Mert nem lesz már nekem kalandom ;
Pedig e nélkül a világ
Előttem úntató, kietlen,
Egyalakú, nagy pusztaság.
Ki egy országon átfuték, most
Egy kis szobában ülhetek —
Isten veled regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

De sorsom egykor még ezt mondja,
Ha majd rám megbékülve néz :
„Eredj, a honnan számüzélek,
Légy a mi voltál, légy színész!”
Hát addig is, mig újra elzárt
Mennyországomba léphetek :
Isten veled, regényes élet!
Kalandok, isten veletek!

KEDVES VENDÉGEK.

O ez az ostoba falusi nép!
Irák, hogy majd feljönnek Pestre. Szép.
S meglátogatnak. Még szebb. Jőjtek.
Hanem meg is szököm előletek.
— — Pompás multság lenne. Képzelem.
Bejárnák Tolnát, Baranyát velem.
Vezetném őket, mint nyájt a szamar.
Jaj, ha tudnák, mint várom őket már.
— — Jeles család is. Annyit mondhatok.
Körében borzasztóan mulatok.
A táti, ez derék legény. Derék.
Az ember mostan is magázza még.
S mi érdekes hallgatni, hogyha szól
Trágyárul, béresekről, gyapjuról.
És kérdi tőlem: hogy kel most a zab?....
A búza?.... árpa?.... széna?.... krumpli?.... bab?....
Költői dolgok mindenek felett.
Csak úgy hizik tőlök a képzelet.
A mámi, ez már művelt egy személy.
Még az irodalomról is beszél.

Könyvtára van szobája ablakán.
A könyvtár díszé Szigvárt , Kártigám.
És a kisasszony , oh be kellemes.
Mint a sült rák , olyan szemérmes.
Mindig pirúl. S mi bájjal társalog.
„Igen“ s „nem“ nála az egész dolog.
— — Vigan vagyunk. Valóban. Ha ezek
Meglátogatnak , majd lesz élvezet.

A BOLDOG PESTIEK.

Hiába is dicséritek
A szép természetet!
Az tart legföljebb veletek,
Ki rosz gombát evett.
Szegény, szegény falusiak
S kisvárosbéliek!
Mi élünk csak valódilag,
Mi boldog pestiek!

Lakásunk fényes palota;
Mindent találni benn,
Mit a mesterség adhata,
Hogy legyen kényelem.
Selyem, rugalmas pamlagunk
Lágy hintaként remeg;
Egész török basák vagyunk
Mi boldog pestiek!

És minden nap véghez viszünk
Nagy epicuri tort,
Hol étket és italt nekünk
Sok czifra szolgál hord;
Míg a zenének hangjai
Vigan fölzenenek,
Lelkünk elandalítani. —
Mi boldog pestiek!

Hát a színház? a tánczterem
És több efféle hely?
Kapunk alatt hintó terem,
S mint a villám visz el.
Igy múlik éjünk és napunk,
Nincs híja semminek,
Mig végre csődöt nem kapunk
Mi boldog pestiek!

ELSŐ SZERELMEM.

Virány a mult, szorgalmatos méh
A hű emlékezet;
Meghozza méz gyanánt szivembe
Első szerelmemet.

Csak hozza is! mert az nekem hajh
Mindig mi jól esék;
Hiszen e prózai világban
Nincs más költőiség.

Mint iskolás fiú, gazdámnak
Lyányát szerettem én,
S boldog valék, mert a lyánykától
Viszont szerettetém.

Mint szeretett ő! az ebédnél
Tálalni ő szokott,
S mindenkor én elémbe tette
A legjobb falatot.

És uzsonára kaptam tőle
Sonkát s más egyebet,
Mit szép szerével a kamrából
Kihozni lehetett.

Ha jött az este, s holdvilág volt :
A kertbe illanánk,
És ott a kertben, ottan várt csak
Az idvek idve ránk !

Csend volt ; méláza a természet
Nagy innepélyesen,
Csak a békák kuruttyolának
A szomszéd réteken.

Mi e regényes helyzetben
Érzelgénk boldogan ;
Mondók, hogy: ejnye, hogy süt a hold !
Be szép egy este van !

....Ah, szép idők ! ti elmulátok
És mindörökre tán,
Már nem terem számomra többé
Sem sonka sem leány.

AMBRUS GAZDA.

I.

Merre olly nagy széllal, Ambrus gazda?
„A kocsmába, ilyen olyan adta!
Megharagitott a feleségem.
Haragom most borral szelidítem.
S azzal járt csak jól e nyelves asszony,
Hogy tovább is nem maradtam otthonn;
Mert ha még soká darál előttem,
Nem hiszem, hogy nyelvét ki nem tépem.“

* *

Hah, rossz asszony rosszabb szolgálója!
Ambrus gazdáról e pletykát szórja:
Otthonn ülne ő, de felesége
Kivetette őt a ház elébe.

II.

Ambrus gazda hősleg iddogála,
Mig a bakter tízet nem kiálta.

Ekkor fölkel, és haza kotródott,
S tudja isten, most miként pusztít ott.
Á, de íme, újra visszatére —
Ambrus gazda, mi jutott eszébe?
„Hát lármázni kezdte feleségem;
S lármázott, míg végig nem keféltem.
Ekkor hátat fordíték a háznak.
Reggelig most otthonn nem is látnak.“

* * *

Gaz szolgáló! csak nem nyugszik nyelve.
Másnap már meg e hírt terjesztgette:
Ambrus gazda honn volt, s visszatére.
Mert nem ereszté be felesége.

AZ ALFÖLD.

Mit nekem te zordon Karpatoknak
Fenyvesekkel vadregényes tája!
Tán csodállak, ámde nem szeretlek,
S képzetem hegyvölgyedet nem járja.

Lenn az alföld tengersík vidékin
Ott vagyok honu, ott az én világom;
Börtönéből szabadult sas lelkem,
Ha a rónák végtelenjét látom.

Felröpülök ekkor gondolatban
Túl a földön felhők közelébe,
S mosolyogva néz rám a Dunától
A Tiszáig nyúló róna képe.

Délibábos ég alatt kolompol
Kis-Kunságnak száz kövér gulyája;
Deleléskor hosszú gémtű kútnál
Széles vályu kettős ága várja.

Méneseeknek nyargaló futása
Zúg a szélben, körmeik dobognak ;
S a csikósok kurjantása hallik,
S pattogása hangos ostoroknak.

A tanyáknál szellők lágy ölében
Ringatózik a kalászos búza,
S a smaragdnak eleven színével
A környéket vígan koszorúzza.

Ide járnak szomszéd nádasokból
A vadlúdak esti szürkületben,
És ijedve kelnek légi útra,
Hogyha a nád a széltől meglebben.

A tanyákon túl a puszta mélyén
Áll magányos, dőlt kéményü csárda ;
Látogatják a szomjas betyárok,
Kecskemétre menvén a vásárra.

A csárdánál törpe nyárfaerdő
Sárgul a királydinnyés homokban ;
Oda fészkel a visító vércse,
Gyermekektől nem háborgatottan.

Ott tenyészik a bús árvalányhaj
S kék virága a szamárkenyérnek ;
Hús tövéhez déli nap hevében
Megpihenni tarka gyíkok térnek.

Messze, hol az ég a földet éri,
A homályból kék gyümölcsfák orma
Néz, s megettök, mint halvány ködoszlop,
Egy egy város templomának tornya. —

Szép vagy, alföld, legalább nekem szép!
Itt ringatták bölcsőm, itt születtem.
Itt borúljon rám a szemfödél, itt
Domborodjék a sir is fölöttem.

TARTALOM.

1842.

Hazámban	5
A Dunán	7
Katona barátomhoz	8
Két vándor	11
A borozó	13
Furcsa történet	15
Első szerepem	17
Vadonban	18
Felköszöntés	19
Disznótorban	21
Népdalok	
I. Mi haszna, hogy	23
II. Járnak kelnek	24
III. Hortobágyi kocsmárosné	25

1843.

Távolból	29
Az én mátkám	31
Dínomdánom	33
Jövendölés	35
L.....né	38
Halálvágy	39
Farkaskaland	41

Pálnapkor	43
Matildhoz	45
Én	46
Barátimhoz	48
Szeget szeggel	51
Élő halott	55
Temetőben	57
Megúnt rabság	59
Lopott ló	62
Szemrehányás	65
Kördal	67
Az utósó alamizsna	69
Merengés	73
Népdalok :	
I. Érik a gabona	76
II. Ki vagyok én	77
III. Lánggal égő	78
IV. Befordultam	79
V. A szerelem	80
VI. A virágnak	81
VII. Nem megyek én	83
VIII. Síkos a hó	84
IX. Keresztuton	85
X. Kis furulyám	85
XI. Temetésre	87
XII. Hejh nekem	88

1844.

Honfidal	91
Elmondanám	93
Tél végén	94

A dal	95
Fütyy	96
Végszó ***hoz	97
A nemes	100
Halvány katona	101
Szomjas ember tünődése	102
Eger mellett	104
Egri hangok	105
Javulási szándék	108
Betegségemben	110
Néprománczok :	
I. Fürdik a holdvilág	112
II. A csaplárné a betyárt	113
III. Megy a juhász számaron	114
Vándor élet	115
Szerelem- és pipadal	118
Füstbe ment terv	119
Egy estém otthonn	120
Ebéd után	123
Magány	125
Zsuzsikához	127
Éjjel	128
Ivás közben	129
Vizen	132
Népdalok :	
I. Álmodom-e	133
II. Böldogtalan voltam	134
III. Gyöngé vagyok	135
IV. Mi foly ott a mezőn	136
V. Mi nagyobb	137
VI. Elvennék én	138
VII. Pusztán születtem	138

VIII. Nem nézek én	140
IX. A faluban utczahosszat	141
X. Nem ver meg engem	142
Levél. Kerényi Frigyeshez	143
Sírom	146
Poharamhoz	147
Színbirálat	148
Deákpályám	149
Gazdálkodási nézetim	151
Vizet iszom	153
Levél. István öcsémhez	155
Carmen lugubre	157
Hattyudalféle	159
Népdalok:	
I. Árvalányhaj	161
II. Az én torkom	162
III. Hírös város	163
IV. Te szívemnek	165
V. De már nem tudom	166
VI. Mondom, ne ingerkedjeteK	167
VII. Meredek a pinczegádor	168
VIII. Hejh Büngözsdí	169
IX. Kis menyecske	170
X. Ezrivel terem	171
XI. Ez a világ	173
Katona barátomhoz	174
Bucsú a színészettől	176
Kedves vendégek	178
A boldog pestiek	180
Első szerelmem	182
Ambrus gazda	184
Az alföld	186

